

blandt Rekrutterne i Rusland 80 % i 1875 og 62 % i 1894; i Serbien 82 % i 1875, 52 % i 1906; i Rumænien 88 % i 1870, 69 % i 1904.

NIII.

Landbruget i Amerikas Forenede Stater.

I November-Heftet af »The Quarterly Journal of Economics«, der udgives af Harvard Universitetet, har Mr. J. L. Coulter, Chef for Landbrugsafdelingen i det amerikanske Census-Bureau, offentliggjort en interessant Afhandling om Landbrugets Tilstand i United States.

Forfatteren dvæler navnlig ved den Udvikling, der er foregaaet i Tiaaret mellem de to sidste Census-Opgørelser, altsaa Tiden mellem 1900 og 1910, og han paaviser, med Støtte i Census-Opgørelsernes Tal, hvorledes denne sidste Tiaarsperiode paa afgørende Punkter træder i den skarpeste Modsætning til Fortiden. Det springende Punkt er, at medens det i hele det 19de Aarhundrede har været forholdsvis let at udvide Landbrugsarealet i United States, idet der stadig har ligget Jord rede til umiddelbar Dyrkning, er der i saa Henseende nu indtraadt en Forandring. Ganske vist var i Aaret 1900 kun 44 % af Totalarealet taget i Landbrugets Tjeneste, og der er endnu umaadelige Landstrækninger, som har Mulighed for at blive inddragne under Dyrkning. Men om største Delen af den endnu jomfruelige Jord gælder det, at den i større eller mindre Grad kræver Kapitalanvendelse for at gøres egnet til Dyrkning (Rydning af Skov, Afvanding, Overrisling osv.). Derfor er Landbrugsarealets Udvidelse i Tiaaret 1900—1910 kun ringe i Forhold til den foregaaende Tids. I de sidste 30 Aar af det 19de Aarhundrede forøgedes Landbrugsarealet med 15 Millioner acres i aarligt Gennemsnit, men

i det sidst forløbne Tiaar kun med 4 Mill. acres aarlig. Forfatteren mener, at i Fremtiden vil Udviklingen nok saa meget gaa i Retning af at udnytte den allerede opdyrkede Jord mere intensivt som i Retning af Inddragning af ny Jord. Der er da ogsaa nok at tage fat paa indenfor det nuværende Landbrugsareal; det er kun lidt over Halvdelen af dette, der er dyrket, Resten ligger foreløbig hen til Græsning o. l.; karakteristisk er det ogsaa, at medens der i Tiaaret 1900—1910 kun er indtaget ca. 40 Mill. acres ny Jord, er 58 Mill. acres, som allerede i Aaret 1900 var inddraget under landbrugsmæssig Benyttelse, bragt under Plov.

Den Omstændighed, at Mængden af ny Jord, som er egnet til umiddelbar Benyttelse, er i Færd med at slippe op, har imidlertid paa mange Maader særpræget det amerikanske Landbrug i det sidste Decennium. I Sammenligning med Fortidens rivende Udvikling er der indtraadt en Tilstand, der nærmer sig til Stagnation. Medens Bybefolkningen i det sidste Tiaar er vokset med 35 %, er Forøgelsen i Landbefolkningen kun 11 %, og saa har man endda under Landbefolkning medregnet Byer med op til 2500 Indbyggere. Antallet af Landbrugsbedrifter er steget med ca. 11 %, medens Landbrugsarealet kun er forøget med knap 5 %; man har begyndt at udstykke Jorden.

En mere intensiv Udnyttelse af Landbrugsarealet har allerede — om end svagt — givet sig til Kende i Høstudbyttet. I 1907 høstedes der af Majs 4 % mindre end i 1899, men af Havre 7 % mere, af Hvede 4 % mere, af Bomuld 12 % mere, af Tobak 22 % mere. Forfatteren har foretaget en Beregning, hvori han har ladet de forskellige Arter af Høstprodukter indgaa i Forhold til deres indbyrdes Værdi, og Hovedresultatet af denne Beregning er, at det samlede Høstudbyttets Mængde i 1909 var ca. 10 % større end i 1899 (begge de to Aar var som Høstaar betragtet Normalaar). Stigningen i Høstudbyttets Mængde er altsaa en Del større end Stigningen i Land-

brugsarealet; Høstudbyttets Mængdeforøgelse svarer meget nøje til Forøgelsen af det dyrkede Areal, som opgives til 9,9 $\frac{0}{10}$.

Landbrugsproduktionens Forøgelse (10 $\frac{0}{10}$) har imidlertid ikke holdt Skridt med Folkemængdens Forøgelse (21 $\frac{0}{10}$), og medens United States hidtil har produceret langt mere Korn, end Landet selv har kunnet forbruge, nærmer sig nu det Tidspunkt, da der vil være Ligevægt mellem Produktion og Forbrug, ja Mr. Coulter paastaar endog, at det allerede nu er kommet dertil, at et enkelt Aar med lille Høst i United States vil nødvendiggøre Indførsel af Kornvarer andetsteds fra.

For de amerikanske Landmænd har det sidst forløbne Decennium været en gylden Tid. Vi nævnte før, at Høstudbyttets kvantitative Forøgelse i de 10 Aar kan sættes til 10 $\frac{0}{10}$. Men maaler man Forøgelsen i Dollars, kommer man op paa ganske anderledes høje Tal. Majshøsten var — som foran nævnt — 4 $\frac{0}{10}$ mindre i 1909 end i 1899, men dens Værdi var 74 $\frac{0}{10}$ højere; Havrehøstens Mængde var 7 $\frac{0}{10}$ større, men Værdien 91 $\frac{0}{10}$ større; Hvedehøsten steg i Mængde med 4 $\frac{0}{10}$, men i Værdi med 78 $\frac{0}{10}$; af Bomuld avledes der i 1909 ca. 12 $\frac{0}{10}$ mere end i 1899, men maalt i Penge blev det 117 $\frac{0}{10}$ mere. Og saa fremdeles. Tages alle Arter af Høstafgrøder under ét, kan Værdien af Høsten pr. acre i 1909 sættes til 67 $\frac{0}{10}$ mere end i 1899.

Og saa er det da i Amerika gaaet som andetsteds. De stigende Konjunkturer har medført en endnu siærkere Stigning i Landejendommenes Pris. Efter Census-Opgørelsen skulde den samlede Værdi pr. acre være steget fra 24,37 Doll. i Aaret 1900 til 46,61 Doll. i 1910, d. v. s. en Værdistigning paa 91 $\frac{0}{10}$. Mr. Coulter nævner yderligere, hvorledes de her anførte Værdital fremkommer som Sum af Jordværdi, Bygningsværdi, Værdi af Redskaber og Maskiner og Værdi af Kreaturbesætning:

	Gennemsnitlig Værdi pr. acre	
	Aar 1900	Aar 1910
	Doll.	Doll.
Jord.....	15,57	32,40
Bygninger	4,24	7,20
Maskiner og Redskaber	0,89	1,44
Besætning.....	3,67	5,60
Tilsammen...	24,37	46,64

Disse Tal kan naturligvis ikke gøre Krav paa at blive betragtede som meget nøjagtige. De er vel — som Fler-tallet af Census-Opgørelserne — fremgaaede af temmelig raa Vurderinger. Selve Jordværdien pr. acre skulde efter denne Opgørelse være 108 % højere i 1910 end i 1900. Selv om man indrømmer et betydeligt Spillerum for Unøjagtigheden og den hele haardhændede Metode, der præger den amerikanske Statistiks Talbehandling, saa er der dog næppe Grund til at tvivle om, at Jorden i de Forenede Stater er steget omtrent lige saa meget i Værdi i de sidste 10 Aar som i hele den foregaaende Tid siden Christoffer Kolumbus' Dage.

Kan denne høje Jordværdi opretholdes i Fremtiden? Mr. Coulter kommer ikke direkte ind paa denne interessante Side af Sagen, men han tangerer Spørgsmaalet ved stærkt at understrege, at Udviklingen af amerikansk Landbrug i Fremtiden maa følge ganske andre Linier end de hidtidige. Den ekstensive Drifts Tid er forbi, Landbruget maa europæiseres, der maa drænes, bortryddes Sten, brakkes osv., der maa lægges Vægt paa Erstatningsdrift og en mere rationel og økonomisk Organisation af Arbejdet. Det synes imidlertid som om Forfatteren nærer nogen Skepsis med Hensyn til de amerikanske Farmeres Tilbøjelighed til at følge de nye Veje. Der er allerede gjort et stort Arbejde for at oplyse Landmændene om, hvad der bør gøres og hvorledes det skal gøres; der er anvendt Hundreder af Millioner Dollars paa dette Oplysningsarbejde gennem Forsøgsstationer, Agerbrugsskoler, Konsulenter osv., men Forf. kan ikke se, at dette store

Arbejde og denne Kapitalanvendelse har baaret Frugt: Høstudbyttet pr. acre dyrket Land er ikke blevet forøget. En oplysende Landbrugslitteratur paa 200 Millioner Sider er bleven spredt ud blandt Amerikas Farmere; kun en lille Procentdel deraf er bleven læst, og kun en ringe Del af det læste har man udnyttet praktisk. Ikke uden en vis Bitterhed slutter Mr. Coulter sin Afhandling med at konstatere, at alt hvad der er opnaaet gennem disse energiske og kostbare Foranstaltninger er at forhindre en Nedgang i Udbyttet pr. Arealenhed.

XIV.

De preussiske Embeds- og Bestillingsmænds Religionsbekendelse.

I »Statistische Korrespondenz« findes en Redegørelse for, hvorledes Statens og Kommunernes Tjenestemænd i Preussen fordeler sig efter Trossamfund. I den hele Embeds- og Bestillingsmandsbefolkning findes 173000 tilhørende evangeliske Kirkesamfund, 60000 Katoliker, 700 tilhørende andre kristne Trossamfund og 2800 Jøder. Sammenholder man Embedsstanden med den samlede preussiske Befolkning, faar man følgende Forholdstal:

	Embeds- og Bestillingsmænd pro mille	Hele Befolkningen pro mille
Evangeliske	730,9	627,7
Katoliker	253,6	358,2
Andre kristne Trossamfund ..	3,0	3,8
Jøder.....	12,1	9,9
Andre	0,4	0,4
	1000,0	1000,0

For hver Tusinde findes der saaledes i Embeds- og Bestillingsmandsklasserne i Sammenligning med den hele